

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Prínos politiky súdržnosti k stratégii Európa 2020“

(2011/C 15/03)

ZÁVERY VÝBORU REGIÓNOV

- Výbor regiónov sa musí štruktúrovaným spôsobom – aj na základe využitia poznatkov platformy na monitorovanie stratégie Európa 2020 – zapájať do ďalšieho priebehu stratégie Európa 2020. Do výročnej správy Európskej komisie určenej na jarný samit by sa preto mala začleniť *stála kapitola o účasti miestnych a regionálnych orgánov* na vykonávaní tejto stratégie,
- politika súdržnosti sa aj v budúcnosti musí zameriavať na ciele hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti stanovené v Zmluve o EÚ, najmä na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti najviac znevýhodnených regiónov. Za tohto predpokladu bude aktívne prispievať k realizácii cieľov stratégie Európa 2020,
- len prostredníctvom horizontálneho prístupu v rámci politiky súdržnosti možno zabezpečiť, že všetky regióny v Európskej únii budú mať možnosť aktívne sa podieľať na zavádzaní stratégie Európa 2020 do praxe,
- mohlo by sa to podariť na základe *územnej dohody s miestnymi a regionálnymi orgánmi*, ktorá by na úrovni európskych inštitúcií stanovovala zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do realizácie stratégie Európa 2020, ako aj prostredníctvom odporúčania týkajúceho sa územných dohôd, ktoré by umožnilo štruktúrované zapojenie územných samospráv na celoštátnej úrovni podľa ich právomocí.

Hlavný spravodajca:	Dr. Michael Schneider (DE/EES), štátny tajomník pre spolkové a európske záležitosti, splnomocnenec spolkovej krajiny Sasko-Anhaltsko v spolkových orgánoch
Referenčný dokument:	Žiadosť belgického predsedníctva

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Úvodné pripomienky

1. konštatuje, že predloženie oznámenia Európskej komisie a záverov Európskej rady o stratégii Európa 2020 bolo dôležitým krokom týkajúcim sa budúceho smerovania politik EÚ zameraných na podporu trvalo udržateľného rastu, inovácie a zamestnanosti;

2. zdôrazňuje, že v priebehu rokovaní sa európske inštitúcie dohodli na hlavných cieľoch a prioritných činnostiach, ktoré by sa mali v najbližších mesiacoch zrealizovať prostredníctvom kľúčových iniciatív a legislatívnych návrhov;

3. poukazuje na to, že zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do ďalšieho rozvoja stratégie a ich aktívna účasť na ňom, ako aj posilnenie ich úlohy pri uplatňovaní stratégie, majú mimoriadny význam;

4. v tejto súvislosti konštatuje, že kľúčom k úspechu stratégie Európa 2020 je cieleňé využívanie potenciálu a zdrojov miestnych a regionálnych orgánov;

5. zdôrazňuje významný prínos, ktorým môže politika súdržnosti EÚ prispieť k realizácii stratégie Európa 2020;

6. z tohto dôvodu víta skutočnosť, že belgické predsedníctvo Rady EÚ požiadalo Výbor regiónov o stanovisko k budúcej úlohe politiky súdržnosti pri vykonávaní stratégie Európa 2020;

7. pripomína, že sa Výbor regiónov v posledných rokoch intenzívne zaoberal zameraním Lisabonskej stratégie a zapojením miestnych a regionálnych orgánov do jej vykonávania, ako aj otázkou budúceho smerovania stratégie Európa 2020;

8. v tejto súvislosti poukazuje najmä na tieto dokumenty:

— bielu knihu Výboru regiónov o viacúrovňovom riadení⁽¹⁾, ktorá so zreteľom na územnú súdržnosť požaduje dôsledné

⁽¹⁾ Biela kniha Výboru regiónov o viacúrovňovom riadení, CdR 89/2009 fin.

zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do odvetvových politik EÚ,

— stanovisko o budúcnosti Lisabonskej stratégie po roku 2010⁽²⁾, v ktorom sa uvádza, že nová stratégia by mala vychádzať z existujúcich partnerských štruktúr,

— stanovisko o budúcnosti kohéznej politiky⁽³⁾, ktoré žiada, aby politika súdržnosti bola aj naďalej hlavným pilierom európskeho integračného procesu;

Ciele: Stratégia Európa 2020 a súdržnosť sa navzájom podmieňujú

9. zdôrazňuje, že východiskovým bodom hodnotenia budúcej úlohy politiky súdržnosti pri realizácii stratégie Európa 2020 musia byť zmluvný základ a ciele rôznych politik EÚ;

10. v tejto súvislosti konštatuje, že politika súdržnosti musí prispieť k vykonávaniu stratégie Európa 2020 v rámci cieľov stanovených v článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a v súlade s transversálnym cieľom hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ktorý bol zavedený Lisabonskou zmluvou a ustanovený v článku 3 Zmluvy o Európskej únii;

11. poukazuje na to, že politika súdržnosti je zameraná na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti s cieľom podporiť harmonický rozvoj Únie ako celku a znižovať rozdiely v regiónoch, ktoré zaostávajú v rozvoji, ako aj znížiť zaostávanie najviac znevýhodnených regiónov. V tejto súvislosti je potrebné venovať osobitnú pozornosť vidieckym oblastiam, oblastiam s hospodárskym znevýhodnením, oblastiam postihnutým priemyselnými zmenami a oblastiam, ktoré musia prekonať vážne a trvalé prírodné alebo demografické nevýhody, ako sú napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, alebo ostrovné, pohraničné či horské regióny. Okrem toho Výbor regiónov pripomína výzvy uvedené v štúdiu „Európa 2020“, ktorým musia čeliť regióny EÚ, vrátane regiónov ležiacich na vonkajšej hranici EÚ alebo mestských oblastí, ktorých okrajové zóny často postupne upadajú a postihuje ich sociálna a hospodárska chudoba. Domnieva sa tiež, že pri vykonávaní stratégie Európa 2020 sa musia zohľadniť aj najvzdialenejšie regióny v súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

⁽²⁾ Stanovisko Výboru regiónov „Budúcnosť Lisabonskej stratégie po roku 2010“, CdR 25/2009 fin.

⁽³⁾ Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Budúcnosť kohéznej politiky“, CdR 210/2009 fin.

12. konštatuje, že štrukturálne fondy EÚ do veľkej miery pomohli realizovať doterajšiu Lisabonskú stratégiu, ľutuje však, že do tejto realizácie neboli dostatočne zapojené územné samosprávy;

13. z tohto dôvodu podporuje závery Európskej rady zo 17. júna 2010, v ktorých Európska rada zdôrazňuje, že s cieľom prispieť k úspechu stratégie Európa 2020 je dôležité podporovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a vybudovať infraštruktúru; ľutuje však, že sa v týchto záveroch veľmi málo prihliada na územné samosprávy;

14. poukazuje na závery správy skupiny pod vedením pána Koka o nedostatočnom zohľadnení miestnych a regionálnych orgánov pri vykonávaní Lisabonskej stratégie, z čoho vyvodzuje, že prostredníctvom aktívnej účasti miestnych orgánov je nevyhnutné vytvoriť dôležitý predpoklad na úspešné vykonávanie stratégie Európa 2020;

15. z tohto dôvodu vníma nasledujúce aspekty ako osobitné predpoklady na úspech v súvislosti s vykonávaním stratégie Európa 2020:

- miestne a regionálne orgány musia byť včas a rozsiahlo zapojené, aby sa dané subjekty mohli stotožniť s cieľmi, obsahom a opatreniami stratégie Európa 2020,
- stratégia Európa 2020 musí byť schopná zmobilizovať potenciál rozvoja všetkých územných samospráv,
- stratégia Európa 2020, ktorá má skôr tematický charakter, musí byť v súlade s horizontálnym prístupom politiky súdržnosti, aby bolo možné dosiahnuť rozsiahlu účasť a vplyv vo všetkých územných samosprávach;

16. varuje však pred zvýšením administratívnej záťaže v politike súdržnosti, ak budú zavedené ďalšie povinnosti podávať správy, ktoré zachádzajú nad rámec existujúcich postupov;

17. zdôrazňuje, že stredobodom politiky súdržnosti musia byť aj v budúcnosti pružné stratégie prispôbené miestnemu a regionálnemu kontextu, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 tým, že poskytnú odpovede na najrôznejšie potreby rozvoja v rámci miestnych a regionálnych orgánov v danej oblasti;

18. opakovane sa vyslovuje proti návrhu, ktorý Európska komisia predostrela 12. mája 2010 vo svojom oznámení o posilnenom hospodárskom riadení, aby sa členským štátom, proti ktorým prebieha postup pri nadmernom deficite, pozastavilo financovanie z prostriedkov štrukturálnych fondov, a odkazuje na svoje uznesenie z 10. júna 2010 ⁽⁴⁾;

⁽⁴⁾ Postoj, ktorý Výbor regiónov zaujal vo svojom uznesení z 10. júna 2010 (Cdr 175/2010, bod 12).

19. pripomína, že politika súdržnosti je takisto úzko spätá so službami všeobecného záujmu, pretože obe tieto politiky sa transverzálne podieľajú na posilňovaní vnútorného trhu a súdržnosti v Európe. Preto sa nazdáva, že služby všeobecného záujmu, ktoré sú rozhodujúcim faktorom inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, by mali byť v stratégii Európa 2020 zreteľne vyzdvihnuté. Ako to odporúča Montího správa o novej stratégii pre vnútorný trh (máj 2010), medzi politické ciele budúcej stratégie rastu Európskej únie by mali patriť predovšetkým financovanie infraštruktúry služieb všeobecného záujmu a služby na podporu sociálneho začlenenia;

20. za hlavnú úlohu a podstatný prínos stratégie Európa 2020 považuje vykonávanie potrebných štrukturálnych reforiem, ktoré Európa aj európske inštitúcie potrebujú na posilnenie trvalo udržateľného rastu, inovácie a zamestnanosti. Tieto štrukturálne reformy majú veľký význam aj pre úspešné vykonávanie politiky súdržnosti;

21. odmieta opatrenia zamerané na obmedzenie ťažiskovej oblasti využitia štrukturálnych fondov na štrukturálne nedostatky vymenované v rámci stratégie Európa 2020, ak zároveň nezodpovedajú politickým cieľom súdržnosti (obsahovej podmienenosti);

22. vidí však aj možnosti stanoviť v rámci partnerského dialógu s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktorý sa musí začať včas pred nasledujúcim programovaním štrukturálnych fondov, a, ak to bude potrebné, na zmluvnom základe, ako je to v prípade územných dohôd, ktoré navrhuje VR, spoločné ciele a rámcové podmienky pre budúce využívanie štrukturálnych fondov, ktoré by boli do veľkej miery záväzné pre všetky zúčastnené strany a ktoré by týmto spôsobom mohli prispieť k makroekonomickej podmienenosti;

Prínos politiky súdržnosti k realizácii troch priorít: inteligentný, inkluzívny a udržateľný rast

23. víta aj zásadné zameranie stratégie Európa 2020 na trvalo udržateľný rast, inováciu a zamestnanosť a podporuje intenzívnejšie začlenenie sociálneho a ekologického rozmeru;

24. považuje to za prejav všeobecného pochopenia skutočnosti, že konkurencieschopnosť musí vychádzať z trvalej udržateľnosti a posilnenej sociálnej a územnej súdržnosti;

25. konštatuje, že politika súdržnosti už v minulosti vo veľkej miere prispela k posilneniu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu v Európskej únii, ktorý teraz zohráva dôležitú úlohu v rámci stratégie Európa 2020;

Prínos politiky súdržnosti k realizácii cieľov

26. zdôrazňuje, že nástroje politiky súdržnosti – v rámci zmluvných cieľov politiky súdržnosti – by mohli byť dôležitým prínosom pre dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020. Pritom je však absolútne nevyhnutné zachovať rovnováhu medzi tradičnými (a stále ešte aktuálnymi) úlohami tejto politiky a novými strategickými výzvami, pred ktorými stojí celá EÚ. Túto rovnováhu možno dosiahnuť okrem iného aj tým, že sa zachová špecifické postavenie regiónov spadajúcich pod cieľ konvergencie;

27. poukazuje na to, že ciele budúcej stratégie Európa 2020 nie sú v prvom rade zamerané na kvantitatívne využívanie rozpočtových prostriedkov, a to najmä z dôvodu čoraz menšieho množstva finančných prostriedkov, a nazdáva sa, že úspešné vykonávanie stratégie Európa 2020 bude do veľkej miery závisieť od typu a kvality použitých nástrojov a ich využiteľnosti v praxi (*user-friendliness*). V tejto súvislosti zastáva názor, že sa treba usilovať čo najviac integrovať všetky dostupné finančné nástroje EÚ. Predovšetkým sa to týka nástrojov, ktoré slúžia na financovanie projektov podobného charakteru (napr. EFRR a EPFRV z hľadiska rozvoja vidieckych oblastí);

28. vidí potrebu ďalšieho rozvoja inovačných finančných nástrojov v rámci politiky súdržnosti, ako napríklad obežných fondov s cieľom zlepšovať zároveň pákový efekt politiky súdržnosti na realizáciu cieľov stratégie Európa 2020;

29. so zreteľom na cieľ zamestnanosti (zvýšenie miery zamestnanosti 20 až 64-ročných v Európskej únii na 75 %) poukazuje na skutočnosť, že v rámci prebiehajúcich programov štrukturálnych fondov bolo na zlepšenie schopnosti spoločností a pracovníkov vyčlenených 14 miliárd EUR s cieľom predvídať a zvládať zmeny. Z tejto sumy je približne 9,4 miliárd EUR určených na pomoc spoločnostiam pri zavádzaní účinných opatrení na rozvoj spolupracovníkov;

30. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné posilniť prepojenie medzi fondmi s územným rozmerom, najmä medzi Európskym sociálnym fondom a Európskym fondom regionálneho rozvoja, s cieľom vytvárať nové pracovné príležitosti, resp. zvyšovať zamestnateľnosť prostredníctvom opatrení zameraných na vzdelávanie a odbornú prípravu;

31. podporuje preto návrh vytvoriť spoločný európsky strategický rámec, do ktorého by spadali Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Finančný nástroj na usmerňovanie rybného hospodárstva (FNURH). Vyzýva preto Európsku komisiu, aby súčinnosť Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu zabezpečila aj v nasledujúcom programovom období prostredníctvom spoločného rámcového nariadenia pre politiku súdržnosti;

32. so zreteľom na cieľ v oblasti výskumu (zvýšenie výdavkov na výskum a vývoj v Únii na 3 % HDP) zdôrazňuje skutočnosť, že v prebiehajúcim programovom období sa podľa údajov Komisie v rámci politiky súdržnosti vynaloží na výskum, vývoj a inovácie 86 miliárd EUR, čo je 25 % prostriedkov z Kohézneho fondu, ktoré sa použijú na vybudovanie a rozvoj výskumných sietí v európskych regiónoch;

33. poukazuje na skutočnosť, že grantová politika zameraná na regionálne a komunálne orgány, ktorá vychádza z politiky súdržnosti, môže spolu s európskou podporou excelentnosti zabezpečiť, aby európska politika v oblasti výskumu a inovácie rozvinula potrebný širší dosah s cieľom úspešne zaviesť stratégiu Európa 2020;

34. domnieva sa, že pokiaľ ide o *klimatické a energetické ciele* (zníženie emisií skleníkových plynov, zvýšenie podielu obnoviteľných energií a zlepšenie energetickej účinnosti, a to vo všetkých prípadoch o 20 %), zlepšenie kvality životného prostredia musí aj naďalej zostať prioritou v programoch štrukturálnych fondov vo všetkých členských štátoch, a konštatuje, že v prebiehajúcim programovom období bola na tento účel vyčlenená jedna tretina celkových prostriedkov z Kohézneho fondu (105 miliárd EUR). Okrem toho pripomína, že vytvorenie nového finančného nástroja v oblasti politiky boja proti klimatickým zmenám na medzinárodnej úrovni nesmie viesť k obmedzeniu finančných prostriedkov pre politiku súdržnosti, a opätovne zdôrazňuje svoju požiadavku, aby investičné hodnotenie nespôsobovalo žiadne ďalšie emisie skleníkových plynov;

35. konštatuje, že z týchto prostriedkov je približne 48 miliárd EUR vyčlenených na opatrenia v rôznych oblastiach, ktorých cieľom je riešiť výzvy v oblasti zmeny klímy vrátane opatrení na ich zmiernenie a prispôbenie sa tejto zmene. Týka sa to aj investícií, ako je podpora energeticky účinnejších a obnoviteľných zdrojov energie (9 miliárd EUR), ako aj nepriamych opatrení, ako sú projekty trvalo udržateľnej mestskej dopravy (6,2 miliárd EUR);

36. so zreteľom na cieľ vzdelávania (zníženie výskytu prípadov predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšenie podielu obyvateľstva od 30 do 34 rokov s vysokoškolským vzdelaním, resp. so zodpovedajúcou kvalifikačnou úrovňou na 40 %) poukazuje na skutočnosť, že politika súdržnosti je v prebiehajúcim programovom období v mnohých operačných programoch dôležitým prínosom v oblasti zníženia počtu prípadov predčasného ukončenia školskej dochádzky. Pritom však treba zohľadniť výzvy z hľadiska dostupnosti a udržania vzdelávacích ustanovizní v oblastiach s nízkou hustotou osídlenia;

37. takisto zdôrazňuje, že právomoci Únie v tejto oblasti sú obmedzené a že členské štáty musia zaistiť miestnym a regionálnym orgánom dostatočné finančné prostriedky a rozhodovacie právomoci a musia svoje vnútroštátne ciele stanoviť na základe vlastnej východiskovej situácie a svojich národných daností so zreteľom na hlavné ciele;

38. so zreteľom na cieľ odstránenia chudoby (zníženie počtu chudobných, resp. chudobou ohrozených ľudí v Európskej únii o 20 miliónov) sa domnieva, že politika súdržnosti môže svojím zameraním na rast a zamestnanosť, a to najmä prostredníctvom podpory miestnych a regionálnych projektov začleňovania a zamestnanosti, prispieť k boju proti chudobe v Európskej únii. Na nové programy je vyčlenených približne 19 miliárd EUR, ktoré sú určené na odstránenie prekážok, ktoré bránia zamestnanosti, najmä žien, mladých ľudí, starších osôb alebo pracovníkov s nízkou kvalifikáciou;

39. poukazuje na to, že podľa údajov Európskej komisie boli prebiehajúce programy ESF na roky 2007 a 2008 prínosom pre takmer 6 miliónov ľudí, z toho 52 % žien. Približne jedna tretina opatrení bola zameraná na podporu pracovníkov. Ďalšie opatrenia boli zamerané na nezamestnaných (33 % príjemcov, z toho 7 % dlhodobo nezamestnaných), ako aj na osobitne ohrozené skupiny, ako sú migranti a menšiny (13 %);

40. konštatuje v tejto súvislosti, že Európska únia podľa článku 153 ZFEÚ činnosť členských štátov v tejto oblasti len podporuje a dopĺňa;

41. zdôrazňuje, že je potrebné umožniť, aby sa štrukturálne fondy využívali na riešenie nerovností v oblasti zdravia;

Prínos politiky súdržnosti k realizácii kľúčových iniciatív

42. konštatuje, že kľúčové iniciatívy naplánované v rámci stratégie Európa 2020 sa v podstate zameriavajú na tematické, resp. odvetvové ciele, ktoré pokrývajú aj veľkú časť politiky súdržnosti;

43. berie na vedomie, že Komisia poukázala na to, že pri vykonávaní väčšiny kľúčových iniciatív budú štrukturálne fondy prínosom a že politiku súdržnosti a štrukturálne fondy považuje za dôležité katalyzátory inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu v členských štátoch a regiónoch EÚ;

44. upozorňuje na potrebu zosúladiť opatrenia uvedené v kľúčových iniciatívach stratégie Európa 2020 s prebiehajúcimi procesmi a opatreniami s cieľom zachovať prehľadnosť a zabrániť zdvojeniu procesov ako aj viacnásobnému predkladaniu správ;

45. vyzýva Európsku komisiu, aby v rámci ďalšieho rozvoja kľúčových iniciatív sledovala integrovaný prístup s využitím rôznych európskych nástrojov podpory a aby zabezpečila, že sa pritom zohľadní a v prípade potreby vybuduje decentralizovaný prístup politiky súdržnosti;

46. potvrdzuje svoju výzvu uvedenú v stanovisku o budúcnosti politiky súdržnosti, na základe ktorej by navrhované kľúčové iniciatívy nemali viesť k užšiemu zameraniu európskej politiky súdržnosti. Štrukturálne fondy musia byť schopné riešiť problémy na regionálnej úrovni integrovaným spôsobom a nesmú byť obmedzené na plnenie odvetvových cieľov;

47. so zreteľom na kľúčovú iniciatívu týkajúcu sa *Digitálneho programu* konštatuje, že najmä pokiaľ ide o celoplošný prístup k širokopásmovým sieťam vo vidieckych oblastiach alebo v prípade rozvoja nových služieb, ktorých úlohou je čeliť demografickým zmenám, existujú medzi digitálnou agendou a využívaním politiky súdržnosti úzke vzájomné súvislosti;

48. so zreteľom na kľúčovú iniciatívu *Inovácia v Únii* vidí možnosti dosiahnuť zlepšenie rozdelenia práce a úloh medzi podporou na špičkovosť zameraného základného a aplikovaného výskumu na európskej úrovni a podporou inovácie na decentralizovanej úrovni s cieľom dosiahnuť potrebný širší dosah;

49. v tejto súvislosti poukazuje na opatrenia politiky súdržnosti zamerané na vybudovanie regionálnych inovačných systémov, nástroje územnej spolupráce, poskytnutie rizikového kapitálu a opatrenia zamerané na rýchlejšie zavedenie inovačných produktov a prepojenie príslušných subjektov v oblasti hospodárstva, vedy a verejnej správy;

50. žiada o posilnenie komplementárnej úlohy medzi nástrojmi EÚ v rámci decentralizovaných opatrení na podporu inovácie, pretože podpora inovácie je už v súčasnosti základným prvkom programov štrukturálnych fondov EÚ;

51. so zreteľom na kľúčovú iniciatívu *Efektívne využívanie zdrojov* víta cieľ, ktorým je oddeliť v budúcnosti spotrebu zdrojov od rastu, a poukazuje na skutočnosť, že najmä na energetickú sanáciu, alternatívne zdroje energie, podporu obehového hospodárstva a rozvoj trvalo udržateľných konceptov dopravy by sa v rámci politik s najväčším zapojením štrukturálnych fondov mal zaujať decentralizovaný prístup, čo by viedlo k väčšej účinnosti tejto iniciatívy;

52. zdôrazňuje, že v prípade rôznych individuálnych opatrení v tejto oblasti je nevyhnutné dôkladne vymedziť právomoci medzi Európskou úniou a členskými štátmi, ako aj dodržiavať zásadu subsidiarity. Okrem toho je potrebné väčšmi dbať na účinnosť rôznorodých použitých opatrení;

53. so zreteľom na kľúčovú iniciatívu *Priemyselná politika vo veku globalizácie* zdôrazňuje, že politika súdržnosti je dôležitým prínosom na posilnenie konkurencieschopnosti prostredníctvom využívania potenciálu priemyselného rozvoja, predovšetkým slabších regiónov, podpory iniciatív pre zoskupenia, opatrení na podporu MSP, budovania infraštruktúry súvisiacej s hospodárstvom alebo podpory pri diverzifikácii priemyselných zón;

54. so zreteľom na *Kľúčovú iniciatívu pre nové zručnosti a nové pracovné miesta* víta snahu Komisie zameranú na podporu mladšej generácie v rámci vzdelávania a zamestnania a zasadzuje sa za podporu mobility študentov a učňov, ako aj za opatrenia na podporu začlenenia mladých ľudí do trhu práce;

55. poukazuje na to, že tieto oblasti sa do veľkej miery prekrývajú s oblasťami činnosti Európskeho sociálneho fondu, a podporuje úsilie lepšie prepojiť tieto ciele s príslušnými európskymi nástrojmi financovania;

System riadenia politiky súdržnosti môže byť dôležitým prínosom pre úspešné zavedenie stratégie Európa 2020 do praxe

56. konštatuje, že viacúrovňový systém štrukturálnej politiky, ktorý bol v posledných rokoch úspešne rozvinutý, môže byť dôležitým prínosom k realizácii stratégie Európa 2020 za predpokladu, že v rozhodujúcej miere zapojí miestne a regionálne subjekty a zohľadní miestne danosti;

57. zdôrazňuje, že na tento účel je potrebné zachovať resp. vytvoriť nasledujúce prvky politiky súdržnosti:

- viacročné programovanie,
- spoločné spravovanie a spolufinancovanie,
- celoplošné uplatňovanie štrukturálnej politiky vo všetkých regiónoch Európskej únie,
- plánovanie a hodnotenie programov na základe ukazovateľov, ktoré sa neobmedzujú len na HDP, so zapojením miestnych a regionálnych orgánov,
- decentralizáciu implementácie,
- zapojenie miestnych subjektov podľa zásady partnerstva štrukturálnych fondov,
- flexibilné uplatňovanie celoeurópskych priorít v regiónoch,
- územnú spoluprácu;

58. utvrdzuje sa v domnienke, že doterajšie zameranie politiky súdržnosti na rast a zamestnanosť viedlo správnym smerom a z tohto dôvodu nevidí dôvod na ďalšie sprísnenie súčasného účelového viazania finančných prostriedkov v rámci štrukturálnych fondov. Základ politiky súdržnosti však musia aj naďalej tvoriť stratégie prispôbované miestnym a regionálnym podmienkam, ktoré berú do úvahy rozličné potreby rozvoja;

59. vyzýva európske inštitúcie, aby v rámci urýchleného zavádzania stratégie Európa 2020 do praxe a jej vzťahu k politike súdržnosti zabezpečili možnosť demokratickej a primeranej účasti príslušných miest napríklad tým, že poskytnú dostatočné množstvo času na konzultácie a vytvorenie názoru na všetkých úrovniach a zabezpečia prehľadnosť a transparentnosť rozhodovacích procesov;

Úloha miestnych a regionálnych orgánov so zreteľom na vykonávanie stratégie Európa 2020

60. poukazuje na to, že územná súdržnosť, tak ako je stanovená v zmluve, musí byť zásadným usmernením pri implementácii stratégie Európa 2020, podobne ako pri iných politických stratégiách EÚ. Zásada viacúrovňového riadenia sa musí dodržiavať vo všetkých fázach implementácie stratégie;

61. považuje však za potrebné posilniť v prípade potreby aj administratívne kapacity v miestnych a regionálnych orgánoch, aby mohli zohrávať túto dôležitú úlohu v rámci stratégie Európa 2020;

62. preto vyzýva európske inštitúcie a členské štáty, aby sa v rámci *územnej dohody s miestnymi a regionálnymi orgánmi* dohodli na ich zapojení do realizácie stratégie Európa 2020 a zároveň opísali úlohu hlavných iniciatív. Odporúčanie týkajúce sa územných dohôd má na úrovni členských štátov umožniť štruktúrované zapojenie územných samospráv podľa ich právomocí a v súlade so zásadou subsidiarity;

63. navrhuje, aby sa európska politika súdržnosti využívala ako hlavný nástroj na zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do uplatňovania stratégie Európa 2020 v zmysle tejto územnej dohody. Vo všetkých regiónoch, ktoré majú nárok na regionálnu pomoc v rámci politiky súdržnosti, by sa malo umožniť mobilizovať rozhodujúce miestne subjekty prostredníctvom „územných dohôd“, s cieľom naplniť priority a ciele stratégie Európa 2020;

64. vyslovuje sa za to, aby sa v rámci cieľov politiky súdržnosti stanovili doplňujúce usmernenia, prostredníctvom ktorých by sa regionálnym a miestnym orgánom umožnilo aktívne zapojenie do dosahovania priorít v oblasti rastu a hlavných cieľov stratégie Európa 2020 v rámci ich operačných programov;

65. navrhuje, aby sa v rámci cieľa „Európska územná spolupráca“ zorganizovala výmena skúseností a budovali sa siete regionálnych a miestnych orgánov na dosiahnutie priorít a hlavných cieľov stratégie Európa 2020 a aby sa pritom v prípade potreby využil aj nástroj európskeho zoskupenia územnej spolupráce. Pri cezhraničnej spolupráci by oblasť činnosti mohla zahŕňať dodatočné priority pre činnosť miestnych a regionálnych orgánov pri uplatňovaní hlavných iniciatív Európskej komisie;

66. navrhuje, aby sa Európskej komisii podávali správy o realizácii krokov financovaných z európskych fondov, aby mohla zaznamenávať výsledky úsilia miestnych a regionálnych orgánov pri dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020. Tým by sa zabránilo vzniku nových byrokratických štruktúr a ďalších povinností podávať správy. Neboli by potrebné nové inštitúcie, ani dodatočné prostriedky;

67. vyzýva Európsku komisiu, aby na základe uvedených správ pravidelne informovala Európsky parlament a Výbor regiónov o uplatňovaní územných dohôd pre stratégiu Európa 2020 v rámci politiky súdržnosti EÚ a aby s nimi diskutovala o strategických zmenách;

68. vyzýva Európsku komisiu, aby v rámci 5. správy o hospodárskej a sociálnej súdržnosti uviedla svoju predstavu o budúcom prepojení politiky súdržnosti a vykonávania stratégie Európa 2020;

69. domnieva sa, že piata správa o súdržnosti, ktorá bude uverejnená začiatkom novembra 2010, by mala odštartovať v celej EÚ diskusiu o nadchádzajúcich usmerneniach politiky súdržnosti so zreteľom na stratégiu Európa 2020 pri zapojení miestnej a regionálnej úrovne, ktoré bude môcť schváliť po skončení fázy konzultácie a spolupráce pred začatím nového programového obdobia;

70. okrem toho považuje za potrebné, aby bol Výbor regiónov štruktúrovanou formou zapojený do ďalšej realizácie stratégie Európa 2020 a v tejto súvislosti navrhuje, aby sa do výročnej správy Európskej komisie určenej na jarný summit začlenila stála kapitola o účasti miestnych a regionálnych orgánov na tejto stratégii;

71. vyzdvihuje odborné poznatky na úrovni územných celkov, ktorými platforma na monitorovanie stratégie Európa 2020 prispieva k analýze realizácie stratégie Európa 2020 a k práci Výboru regiónov;

preto dospel k týmto záverom:

72. politika súdržnosti sa aj v budúcnosti musí zameriavať na ciele hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti stanovené v Zmluve o EÚ, najmä na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti najviac znevýhodnených regiónov;

73. za tohto predpokladu bude aktívne prispievať k realizácii cieľov stratégie Európa 2020;

74. môže sa tak stať len vtedy, keď sa politika súdržnosti bude aj v budúcnosti zameriavať na všetky regióny v Európskej únii;

75. len prostredníctvom horizontálneho prístupu v rámci politiky súdržnosti možno zabezpečiť, že všetky regióny v Európskej únii budú mať možnosť aktívne sa podieľať na zavádzaní stratégie Európa 2020 do praxe;

76. mohlo by sa to podariť na základe *územnej dohody s miestnymi a regionálnymi orgánmi*, ktorá by na úrovni európskych inštitúcií stanovovala zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do realizácie stratégie Európa 2020, ako aj prostredníctvom odporúčania týkajúceho sa územných dohôd, ktoré by umožnilo štruktúrované zapojenie územných samospráv na celoštátnej úrovni podľa ich právomocí;

77. v rámci podpory politiky súdržnosti sa musí aj naďalej klásť dôraz na najslabšie a najproblematickejšie regióny a pre regióny, ktoré budú po roku 2013 vyňaté z maximálnej prípustnej podpory (vrátane tých, ktoré sú postihnuté tzv. štatistickým efektom), sa musia vzhľadom na pretrvávajúce nedostatky nájsť primerané a spravodlivé prechodné opatrenia s cieľom zachovať dosiahnuté úspechy v prípade regiónov, ktoré boli vyradené z poskytovania podpory na zabezpečenie trvalej udržateľnosti;

78. zároveň je aj naďalej potrebné podporovať regióny, ktoré už v súčasnosti do veľkej miery prispievajú ku konkurencieschopnosti EÚ. V hospodársky silnejších regiónoch existujú aj štrukturálne slabšie oblasti, ktoré takisto potrebujú podporu;

79. územná spolupráca môže byť v rámci cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce dôležitým prínosom pre realizáciu stratégie Európa 2020;

80. Európsky sociálny fond musí aj v budúcnosti zostať súčasťou politiky súdržnosti, čo sa musí zabezpečiť prostredníctvom spoločného rámcového nariadenia;

81. Výbor regiónov sa musí štruktúrovaným spôsobom – aj na základe využitia poznatkov platformy na monitorovanie stratégie Európa 2020 – zapájať do ďalšieho priebehu stratégie Európa 2020. Na tento účel by sa do výročnej správy Európskej komisie určenej na jarný summit mala začleniť *stála kapitola o účasti miestnych a regionálnych orgánov* na vykonávaní tejto stratégie;

82. miestne a regionálne orgány v Európskej únii sú v rámci vykonávania budúcej politiky súdržnosti v Európe pripravené prispieť k úspechu stratégie Európa 2020.

V Bruseli 5. októbra 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO